

VALKEA
KUIN LUMI

TAMMI

SALLA SIMUKKA

"Tähän mennessä:
erinomaista työtä.
Haluamme lisää."

HELSINGIN SANOMAT

VALKEA KUIN LUMI

SALLA SIMUKKA
VALKEA KUIN LUMI

TAMMI
HELSINKI

Sarjassa ilmestyneet:

Punainen kuin veri

Valkea kuin lumi

Musta kuin eebenpuu

Romaani sisältää seuraavia sitaatteja:

s. 7 Garbage-yhtyeen laulusta *Only When It Rains*

s. 64 Edith Södergranin runosta *Landet som icke är*

s. 76 Astrid Lindgrenin romaanista *Ronja Rövardotter*

s. 130–133 Anna Puun laulusta *Palava tuuli*

s 233 ja 236 Garbage-yhtyeen laulusta *Big Bright World*

Copyright © Salla Simukka, 2013

Kannen ja ulkoasun suunnittelu: Laura Lyytinen

ISBN 978-952-04-4803-5

Kustantaja: Tammi

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Painettu EU:ssa

16. KESÄKUUTA
TORSTAI

1

I'm only happy when it rains.

Shirley Mansonin ääni valui Lumikin korvista sisään ja vakuutteli tämän kuuntelevan vain surullisia lauluja, hakevan lohtua mustasta yöstä ja rakastavan huonoja uutisia. Aurinko paistoi täysin pilvettömältä taivaalta. Kahdenkymmenen kahdeksan asteen helle norutti hikeä Lumikin selkää pitkin. Käsivarret ja sääret olivat nihkeät. Jos hän olisi nuolaissut kämmenselkäänsä, hän olisi tuntenut suolan maun. Sandaalien jokainen remmi tuntui olevan liikaa. Jalkaterät ja varpaat olisivat halunneet vapauteen.

Lumikki istahti kivimuurille ja riisui sandaalit, nosti jalkansakin ylös muurille ja heilutteli varpaitaan. Japanilaisturistien ryhmä katsoi häntä pitkään. Pari nuorta naista hihitti. Eivätkö he olleet nähneet ennen paljaita varpaita? Hyvää päivää, olen muumien maasta. Muumitkin kulkevat paljain jaloin.

Ei satanut. Ei ollut satanut viiteen päivään.

Olen onnellinen vain kun sataa. Lumikki ei olisi voinut laulaa Shirleyn mukana, sillä silloin hän olisi valehdellut. Aurinko paistoi ja hän oli onnellinen. Hän ei kaivannut sitä, että asiat olisivat olleet monimutkaisia. Hän ei tuntenut oloaan hyväksi vain silloin, kun asiat menivät pieleen. Shirley sai pitää synkät tunteensa. Lumikki napsautti musiikin pois päältä ja antoi turistimetelin vallata kuuloaistinsa.

Italiaa, espanjaa, jenkkiläisittäin lausuttua englantia, saksaa, ranskaa, japania, venäjää... Kielten sekamelskasta oli vaikea erottaa yksittäisiä sanoja saati lauseita. Se oli helpottavaakin, sillä silloin ei tarvinnut keskittyä joutavanpäiväisiin, itsestäänselvyyksiä toisteleviin keskusteluihin. Lumikki tiesi nytkin erittäin hyvin, mitä suurin osa ihmisistä sanoi juuri tällä paikalla.

Mikä näköala!

Ja olihan se. Turha kiistää. Mahtava näkymä Prahan yli. Punatiilikattoja, puiden lehvästöjä, kirkontorneja, siltoja, Vltavajoki, joka kimmelsi auringonpaisteessa. Kaupunki, jonka katseleminen salpasi Lumikin hengen. Hän ei ollut tottunut näkyyn vielä viidessä päivässä. Hän haikutui joka päivä jonnekin korkealle paikalle vain katselemaan kaupunkia ja tuntemaan selittämätöntä onnea.

Ehkä se oli jonkinlaista vapauden, irrallisuuden ja yksinäisyyden onnea. Hän oli täysin omillaan. Ei tilivelvollinen kenellekään. Kukaan ei soitellut hänen peräänsä eikä halunnut tietää hänen aikataulujaan. Hänellä ei ollut velvollisuuksia. Tulevan abivuoden opintoja ja mahdol-

lisiä loppukesän töitä hän miettisi Suomeen palattuaan. Nyt oli vain hän ja paahtava helle ja kaupunki, joka hengitti syvin huokauksin historiaa.

Oli kesäkuun 16. päivä. Lumikilla oli viikko Prahan reissua jäljellä, ennen kuin hänen pitäisi palata Suomeen viettämään perinteistä midsommaria isän suvun kanssa, tällä kertaa Turun saaristossa. Hän ei ollut osannut kieltäytyä, kun isä oli niin itsestään selvästi olettanut, että totta kai Lumikkikin tulisi. Eihän hänellä ollut mitään muuta? Kavereiden kanssa vuokrattua mökkiä? Jonkun erityisen ihmisen kanssa erityisiä suunnitelmia?

Ei, ei mitään. Lumikki olisi mieluiten ollut juhannuksen vain kämpillä, yksin, kuunnellut hiljaisuutta. Hän ei kaivannut iloisia snapsilauluja, uusia perunoita ja silliä. Hän ei olisi jaksanut pukeutua tunnollisen opiskelijatyttären rooliin, hymyillä ja jutella kohteliaasti, vastailla ympäripyöreyskiä tulevaisuutta tai poikaystävää koskeviin kysymyksiin, tönä kauemmas liian tiiviisti halailemaan pyrkiviä setiä, jotka eivät olleet hänelle biologista sukua.

Hän ymmärsi kuitenkin, että isä halusi hänet mukaan. Niin äitikin. Siitä ei ollut kuin kolme ja puoli kuukautta, kun Lumikki oli maannut sairaalassa. Häntä oli ammuttu reiteen, mutta luoti oli onneksi vain raapaissut ihoa. Pahempia olivat olleet paleltumat, jotka olivat tulleet siitä, että hän oli joutunut makaamaan hangessa. Hän oli sotkeutunut huumorikollisten kuvioihin ottaessaan selvää lukiokaverinsa Elisan isän bisneksistä ja tämän pihaan

heitetystä, verisiä seteleitä sisältäneestä muovipussista. Korruptoituneen huumepoliisin tapaus oli johdattanut Lumikin lopulta Jääkarhun luksusjuhliin. Siellä hänelle oli selvinnyt, että Jääkarhu olikin todellisuudessa kaksi naista, identtiset kaksoiset. Lumikki oli joutunut pakenemaan, kun Boris Sokolov, Jääkarhun palkollinen, oli tunnistanut hänet ja lähtenyt jahtaamaan.

Lumikin todistusten perusteella sekä Sokolov että Elisän isä olivat päätyneet telkien taa, mutta Jääkarhusta kukaan ei saanut otetta. Lumikki oli kuitenkin päättänyt maaliskuun alun tapahtumien jälkeen, että tästä lähtien hän ei todellakaan sekaantuisi enää muiden asioihin. Häntä oli jahdattu, hänet oli meinattu pakastaa ja häntä oli ammuttu. Kiitos, se riitti. Ei enää verta. Ei enää jännitystä ja juoksemista pakoon jäisellä lumella liukastelevilla maihareilla.

Äiti ja isä olivat halunneet pitää Lumikin jonkin aikaa kotona Riihimäellä. He olisivat jopa tahtoneet irtisanoa Lumikin vuokrayksion, mutta siihen hän ei ollut suostunut. Lumikki oli tehnyt kevään lehdenjakotöitä maksaakseen osan vuokrasta ja saanut sillä tavoin vanhemmat pitämään yksion vuokrattuna ja tyhjillään ”kaiken varalta”. Ensimmäisten viikkojen aikana hänen oli kuitenkin ollut täysin turha kuvitella voivansa käydä yksiossa muuta kuin kääntymässä. Lumikki oli tyytynyt siihen ja matkustanut Tampereelle kouluun junalla. Vähitellen hän oli alkanut nukkua taas öitä vuokrayksiossaan Tammelan kaupunginosassa, hivuttanut hitaasti tavar-

sa takaisin sinne ja ilmoittanut lopulta toukokuussa, että jatkossa Riihimäen koti olisi hänelle vain vierailupaikka. Piste. Siihen vanhemmilla ei ollut mitään sanomista. Millä he olisivat häntä pidelleet, täysi-ikäistä tytärtään? Lumikki pystyi maksamaan vuokran säästörahoillaan ja pienellä opintotuellaan.

Opiskelujen loputtua keväältä Lumikki oli halunnut irtioton. Hän oli varannut lennot Prahaan, etsinyt netistä sopivan halvan hostellihuoneen, pakannut reppuun vain kaikkein välttämättömimmät tavarat ja lähtenyt.

Jo lentokoneen noustessa huojennus kouraisi vatsaa. Hetkeksi pois Suomesta. Pois vanhempien ahdistavasta huolenpidosta. Pois kaduilta, joilla hän säikkyi vieläkin toisinaan nähdessään tummiin pukeutuneita miehiä. Lumikki oli koko elämänsä taistellut pelkoa vastaan. Hän vihasi pelkoa. Astuessaan ulos koneesta Prahan lentokentällä hän oli tuntenut raskaan kahleen hellittävän otteensa. Hänen ryhtinsä oli tuntunut heti suoristuvan ja askeleet muuttuvan varmemmiksi.

Siksi Lumikki oli onnellinen. Siksi hän käänsi kasvonsa kohti aurinkoa, sulki silmänsä ja hymyili itseksensä. Veti sisäänsä keskieurooppalaisen kaupungin tuoksua. Hän kaivoi repustaan esiin kortin, jonka kuvassa oli Kaarlensilta öisessä valaistuksessa. Hän päätti kirjoittaa muutaman rivin Elisalle, joka tosin käytti nykyään nimeä Jenna, sillä talven tapahtumien jälkeen Elisa ja hänen äitinsä olivat muuttaneet nimensä. Huumebisneksessä peli oli niin kovaa ja riskit niin suuria, että se oli

ollut turvallisinta. Lumikki ajatteli Elisaa kuitenkin yhä Elisana.

Elisa ja hänen äitinsä asuivat nykyään Oulussa, ja Elisa opiskeli parturikampaajaksi. Hän kirjoitteli Lumikille silloin tällöin ja kertoi kuulumisiaan. Elisa oli kirjoittanut käyneensä viimein katsomassa isäänsä vankilassa. Se ei ollut kuulemma tuntunut sittenkään niin pahalta kuin hän oli etukäteen kuvitellut. Oli ollut tärkeää nähdä isä ja saada jutella tämän kanssa. Elisa kuulosti viesteissään yllättävän rauhalliselta ja vähän aikuisemmalta kuin aiemmin. Talven tapahtumat olivat pakottaneet hänetkin kasvamaan ja ottamaan vastuuta. Hän ei voinut olla enää bileprinsessa ja isin tyttö ja se tuntui yllättäen sopivan hänelle paljon paremmin kuin entinen rooli. Lumikki oli tyytyväinen siitä, että Elisalla meni olosuhteisiin nähden oikein hyvin.

Elisa oli oikeastaan mahdollistanut tämän matkan. Hän oli lähettänyt Lumikille tuhat euroa siitä 30 000 euron rahasummasta, joka pihalle oli viskattu. Kotona Lumikki oli sanonut, että oli saanut matkarahat säästöön omin avuin. Oli hänellä säästöjäkin, mutta Elisan lahjan takia hänen ei tarvinnut koskea niihin. Tuntui hyvältä saada käytettyä verirahoja pois. Ne olivat poltelleet mieltä lipaston salalaatikossa.

Äkkiä hänen kasvojensa eteen tuli varjo. Kaupungin yleistuoksua voimakkaampana tuntui jonkin suitsukkeen haju, johon sekoittui aavistus hamppusaippuaa. Lumikki avasi silmänsä. Hänen vierellään seisoj pari-

kymppinen tyttö, jolla oli yllään valkeat pellavahousut ja samasta kankaasta tehty löysä, pitkähihainen paita. Hänen ruskeat hiuksensa olivat kahdella letillä, jotka oli kierretty pään ympäri kruunuksi. Harmaissa silmissä oli epävarma katse. Tyttö sormeili pienen, konjakinvärisen, kuluneesta nahasta tehdyn olkalaukkunsa hihnaa.

Lumikki tunsu lievää ärtymystä.

Kyllä, hän oli nähnyt tytön parina päivänä aiemminkin. Tyttö oli tarkkaillut häntä luullen ilmeisesti, ettei Lumikki ollut huomannut. He olivat sattuneet samoihin turistikohteisiin, olleet samaan aikaan liikkeellä. Tyttö oli arviolta pari vuotta vanhempi kuin hän, myös yksin liikkeellä. Mitä luultavimmin joku elämäntapahippi, joka kaipasi nyt reissulleen matkaseuraa istuskelemaan puistoissa ja juomaan lämmintä, halpaa punaviiniä ja keskustelemaan universumin syvästä yhteydestä.

Mikäpä siinä, mutta Lumikki oli tullut Prahaan varata vasten saadakseen olla yksin. Hän ei kaivannut uusia tuttavuuksia.

Kun tyttö avasi suunsa, Lumikki mietti jo valmiiksi, miten torjuisi lähestymisen lyhyesti, kohteliaasti ja sopivan kylmästi. Kylmyys tehosi aina.

Kun tyttö pääsi virkkeensä loppuun, kylmä oli hiipinyt helteestä välittämättä Lumikin selkärankaa pitkin niskaan saakka ja saanut ihokarvat nousemaan pystyyn.

– *Jag tror att jag är din syster.*

Minä olen sinun vertasi. Minä olen sinun lihaasi. Sinä olet minun vertani. Sinä olet minun lihaani.

Me olemme samaa perhettä. Me olemme äitejä ja isiä, vanhempia ja lapsia, siskoja ja veljiä, tätejä ja setiä, enoja ja serkkuja. Meissä virtaa sama veri ja sama usko, joka on vahvempi kuin vuoret ja syvempi kuin joet. Jumala on luonut meidät saman perheen, saman pyhän seurakunnan jäseniksi.

Ottakaamme toisiamme kädestä kiinni. Siskot ja veljet, aikamme on pian tullut. Jeesus kutsuu meitä, emmekä me epäröi vastata hänen kutsuunsa. Me emme pelkää. Me uskomme lujasti.

Meidän uskomme on valkeaa kuin lumi. Se on puhdasta ja kirkasta. Siinä ei ole sijaa epäilylle. Meidän uskomme on kuin valo, joka tulee sokaisemaan voimallaan syntiset. Meidän uskomme tulee polttamaan heidät hehkullaan.

Me olemme perhe, joka pitää aina yhtä. Me olemme Pyhä Valkea Perhe, ja meidän odotuksemme palkitaan pian.

2

Tytön katse harhaili pitkin kahvilan pöytiä, suojaavia päivänvarjoja, vieraiden turistien kasvoja. Hänen hoidat, vaaleat sormensa sivelivät nopein liikkein jäävesilasien pintaa, piirsivät lasin pintaan kihoavaan kosteuteen raitoja. Hän oli ottanut lasista vain yhden kulauksen. Lumikki oli ehtinyt juoda kaksi isoa vesilasillista pienen, mustan kahvinsa kylkiäisinä.

He olivat päätyneet linnan sisäpihan ylihintaiseen turistikahvilaan, sillä lähistöllä ei ollut muutakaan vartenotettavaa paikkaa. Lumikin ajatukset nykivät tyhjää. Hän ei tiennyt, miten olisi muotoillut kaikki ne kymmenet kysymykset, jotka tönivät toisiaan hänen päässään.

– *Jag måste kanske försöka förklara...*, tyttö sanoi hiljaa ja epävarmasti.

Kyllä, kiitos.

Lumikki pysyi vaiti ja päätti antaa toisen kertoa itse.

Älä johdattele kysymyksillä.

– *Jag har... kan jag prata engelska? Min svenska är lite... dålig.*

Lumikki tyytyi nyökkäämään. Hän oli huomannut, että tyttö puhui voimakkaalla, tšekkiläisellä korostuksella. Ruotsi ei ollut hänen äidinkieltään. Siihen oli kuitenkin varmasti syynsä, että hän oli puhutellut Lumikkia juuri tuolla kielellä.

– *My name is Zelenka. I'm 20 years old,* nainen sanoi.

Lumikki tarkkaili hänen sormiaan, jotka jatkoivat hermostunutta liikettään vesilasin pinnalla. Oikean käden nimettömässä oli juuri ja juuri erottuva painauma, joka kiersi sormen. Aivan kuin tyttö olisi pitänyt pitkään sormusta ja ottanut sen sitten pois.

Zelenka kertoi, että hän oli asunut koko ikänsä Prahasa. Hän oli elänyt lapsuutensa ja nuoruutensa kahdestaan äitinsä kanssa, kunnes äiti oli kuollut hänen ollessaan 15-vuotias. Onnettomuudessa. Pudonnut yöllä jokeen.

Zelenkan ääni muuttui paksummaksi. Hän tuijotti hetken turistien pään yli kirkkoa kohti ja jatkoi sitten:

– Sen jälkeen... muut ovat pitäneet minusta huolta. Minulla on nyt uusi perhe.

– Oletko naimisissa? Lumikki kysyi.

Zelenka pudisti kiivaasti päätään.

– Ei, ei, ei mitään sellaista. On hyviä ihmisiä, jotka ovat ottaneet minut luokseen. Uskotko sinä hyvyyteen?

Kysymys tuli niin yllättäen ja sellaisella vakavuudella, että Lumikin oli juotava kulaus kahvia ennen vastauksista.

”Olipa kerran tyttö,
jolla oli salaisuus.”

9 789520 448035

Kansi: Laura Lyytinen
Kannen alkuperäiskuva: Shutterstock

www.tammi.fi

N84.2

ISBN 978-952-04-4803-5